

Халқ сўзи

Ўзбекистон —
келажаги
буюк
давлат

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

E-mail: info@xs.uz

2007 йил 13 февраль, № 31 (4184)

Сешанба

Янгиликлар ва барқарор тараққиёт йўлидан янада изчил ҳаракат қилиш, Халқимиз учун фаровон турмуш шароити яратиш — асосий вазифамиздир

ЎЗБЕКISTON RESPUBLIKASI VAZIRLAR MAHQAMASINING MAJLISI

Давлатимиз раҳбарининг маърузасида иқтисодларни чуқурлаштириш ва иқтисодий эркинлаштириш чора-тадбирларини изчил амалга ошириш натижасида иқтисодий ўсишнинг барқарор юқори суръатлари, инфляция даражасининг пасайиши ва халқ фаровонлигининг ошиши тенденциялари мустақамланганлиги қайд этилди.

2006 йил якунлари бўйича ялпи ички маҳсулот 7,3 фоизга, sanoat маҳсулотлари ишлаб чиқариш ҳажми 10,8 фоизга, кишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштириш 6,2 фоизга, пулли хизматлар кўрсатиш 19,3 фоизга, пудрат қурилиш ишлари 12,8 фоизга ўсди.

Республика иқтисодиётига жалб этилаётган хорижий инвестициялар, энг аввало, тўғридан-тўғри хорижий инвестициялар ҳажми ва технология жами инвестицияларнинг ярмидан кўпроги ишлаб чиқариш базасини модернизация қилишга ва технология жиҳатдан янгилашга, янги асбоб-ускуналар сотиб олишга йўналтирилди. Ташқи иқтисодий фаолият фаол ривожланди, маҳсулотни экспортга чиқариш ҳажми кўпаймоқда, ташқи савдо ва тўлов баланслари мустақамланмоқда.

Кишлоқ хўжалигида иқтисодлар давом этирилмоқда. Бугунги кунда республикада етиштирилган кишлоқ хўжалиги маҳсулотларининг асосий қисми фермер хўжалиқлари ҳиссасига тўғри келади. Қабул қилинган мақсадли комплекс ривожлантириш дастурларининг тизимли амалга оширилиши натижасида аҳолининг иш билан бандлик даражаси ўсди, турмуш даражаси ва сифатининг жадал ошиши таъминланди.

Аҳолининг энг муҳтож тоифаларини ижтимоий қўллаб-қувватлаш

бўйича аниқ манзилли чора-тадбирлар ҳамда таълим, кадрлар тайёрлаш, соғлиқни сақлаш ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш соҳасидаги мақсадли умуммиллий дастурлар изчил амалга оширилмоқда.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг ўз маърузасида халқ қилинган мавжуд муаммоларга эътиборни қаратди ва 2007 йил иқтисодий дастурининг энг муҳим устувор йўналишларини белгилаб берди.

Энг аввало, иқтисодийнинг барқарор ва мувоzanатлаштирилган ўсишини таъминлаш, энг муҳим тармоқларни янада таркибий жиҳатдан ўзгартириш, техника ва технология жиҳатдан янгилаш, шу жумладан бунга тўғридан-тўғри хорижий инвестицияларни жалб этиш ҳисобига амалга ошириш, иш ҳақлари ва аҳоли турмуши сифатини муттасил ошириш, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик учун қулай иш муҳитини яратиш, хусусий мулкчиликни мустақамлаш, банк-молия тизимида ва коммунал хўжаликда иқтисодларни чуқурлаштириш ана шулар жумласидандир.

Мажлисда кун тартибидеги масалани муҳокама қилиш давомида Бош вазир ўринбосари Э.Шоисматов, «Ўзбекнегилсаноат» давлат-акциядорлик компанияси раиси Р.Ўзбекилов, Ёғ-мой ва озик-овқат саноати уюшмаси раиси М.Ғофуров, Давлат солиқ қўмитаси раиси Б.Парпиев, Давлат божхона қўмитаси раиси С.Носиров, республиканинг бир қатор идоралари раҳбарлари ва вилоятлари ҳокимларининг ҳисоботлари эшитилди.

Мажлисда муҳокама қилинган масалалар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилинди.

(ЎзА).
Абдувоҳид Тўраев
олган суратлар.

2007 йил 12 февралда
Ўзбекистон Республикаси
Вазирлар Маҳкамасининг
2006 йилда ижтимоий-иқтисодий
ривожлантириш якунлари ҳамда
2007 йилда иқтисодий ислохотларни
чуқурлаштиришнинг энг муҳим
устувор йўналишларига
бағишланган мажлиси бўлиб ўтди.
Мажлисда Ўзбекистон
Республикаси Президенти Ислам
Каримов маъруза қилди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримовнинг 2006 йилда мамлакатни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш якунлари ва 2007 йилда иқтисодий ислохотларни чуқурлаштиришнинг энг муҳим устувор йўналишларига бағишланган Вазирлар Маҳкамаси мажлисидаги маърузаси

Хурматли мажлис иштирокчилари!
Бугунги йиғилишимиздан кўзланган асосий мақсад — юртимизда амалга оширилаётган ислохотлар натижаларини ва 2006 йилда мамлакатимизни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш якунларини танқидий баҳолаб, 2007 йилдаги муҳим ҳаётий аҳамиятга эга бўлган устувор вазифа ва йўналишларни белгилаб олишдан иборат.

Ўтган йил якунларини таҳлил қилар эканмиз, кўйидаги ўта муҳим ва ўзига хос жиҳатлар ва хулосалар ҳақида қисқача тўхталиб ўтмоқчиман.

Биринчидан, Халқаро валюта жамғармасининг иқтисодий таъминининг ўтган йилги ривожланиш якунлари бўйича берган баҳолари, яъни ялпи ички маҳсулотимизнинг юқори суръатлари ва макроиқтисодий ривожланиш натижалари, олтин-валюта захирасининг ошиши ва тўлов балансининг барқарорлигини таъминлайдиган экспорт ҳажмининг мисли кўрилмаган даражада кўпайиши барчамизни қувонтиради, албатта.

Давлат бюджети 93 миллиард сўм ёки ялпи ички маҳсулотга нисбатан 0,5 фоиз профицит билан бажарилиди. Олиб борилаётган қулай пул-кредит сисэти ва пул айланмасининг изчил назоратда тутилши мөнатар кўрсаткичларнинг барқарор даражасини таъминлаш, инфляция суръатини пасайтириш ва уни 6,8 фоизга олиб келиш имконини берди.

2006 йилда ялпи ички маҳсулот 7,3 фоизга ўсди. Ишлаб чиқариш ҳажмининг саноатда 10,8, кишлоқ хўжалигида 6,2 фоизга ошгани, инвестицияларнинг 11,4, қурилиш-пудрат ишларининг 12,8, хизмат кўрсатиш соҳасидаги кўрсаткичларнинг 19,5 фоизга ўсгани иқтисодий ривожланишнинг асосий омиллари бўлиб хизмат қилди.

Шуни алоҳида таъкидлаш керакки, ўтган йилда ўсиш суръатлари ва юқак макроиқтисодий кўрсаткичлар жамиятимизнинг барча соҳаларини тубдан ислох қилиш ва янгилаш бўйича амалга оширилган кўп йиллик машаққатли ва мураккаб ишларнинг манғийки натижаси, мамлакатимиз иқтисодий ривожланишнинг асосий омиллари бўлиб хизмат қилди.

Масала, 2006 йилда иқтисодийнинг ўсиши, солиштирма нархларда олиб қараганда, 2000 йилга нисбатан 45 фоизни ташкил этди, бунда саноат ишлаб чиқариши 1,6 марта, кишлоқ хўжалиги 1,5 баробар, ташқи савдо айланмаси 1,7 марта, экспорт ҳажми 1,9 марта, реал иш ҳақи эса 4 марта ошганини кўриш мумкин. Шу билан бирга, инфляциянинг йиллик даражаси 4 мартадан зиёд пасайганини ҳам қайд этиш лозим.

Айни пайтда, ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш борасида ҳам жиддий ютуқларга эришилди. Бунинг натижасида саноатда меҳнат унумдорлиги 1,7 марта ошди.

Шуниси диққатга сазоворки, ялпи ички маҳсулотнинг юқори суръатлар билан ўсиши аънаваний хомаш тармоқлари ҳисобидан эмас, жазон бозоридеги қулай конъюнктура ва айрим хомаш турлари ҳамда материаллар нархининг юқорилиги ҳисобидан эмас, балки биринчи навбатда рақобатга бардошли тайёр маҳсулотлар ишлаб чиқариш ҳамда замонавий хизмат кўрсатиш соҳаларини жадал ривожлантиришни белгилаб берадиган жиддий таркибий ўзгаришлар ва ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш эвазига таъминланмоқда.

2006 йилда саноатнинг ялпи ички маҳсулотдаги улуши 2000 йилда 14,2 фоиз ўрнига 22,1 фоизни, хизматлар кўрсатиш соҳасининг улуши 30 фоиз ўрнига 39,5 фоизни ташкил этди. Кишлоқ хўжалигида эса аксинча — бу кўрсаткич пасайиб, 32 фоиздан 24 фоизга тушди.

Ўқилги-энергетика мажмуаси ва рангли металлургия тармоқлари юқори суръатда ўсди. Ўтган йили факат ўқилги-энергетика мажмуасини ривожлантириш, реконструкция ва модернизация қилиш учун 250 миллион доллар ҳажмидаги хорижий сармоя жалб қилинди.

2006 йилда ўсиш суръати машинасозлик ва металлургия қайта ишлаш саноатида 25,7 фоиз, кимё ва нефть-кимё саноатида 19,6 фоиз, озик-овқат соҳасида 28 фоиз, ёғочни қайта ишлаш ва мебель саноатида 18 фоиз, қурилиш материаллари саноатида 12 фоизга ошди.

Ўзгаришлар, хўжалик юртувчи субъектларнинг ишлаб чиқариш фаоллигини ошириш ва молиявий барқарорлигини таъминлашда пухта ўйланган, биринчи навбатда солиқ юқини камайитиришга қаратилган солиқ сисэтининг ўтказилиши муҳим аҳамият касб этди. Ўтган йили юридик шахслар даромадлари (фойда)дан олинладиган солиқ ставкалари 15 фоиздан 12 фоизга, дивиденд ва фойзалардан олинладиган солиқ 15 фоиздан 10 фоизга, ягона ижтимоий тўлов эса 31 фоиздан 25 фоизга камайитрилди. Экология солиғи бутунлай бекор қилинди.

Солиқ имтиёзларидан фойдаланиш натижасида республикамиз корхона, компания ва хўжалиқлари 2006 йилда ўз молиявий ресурсларини қўшимча равишда 425 миллиард сўмга кўпайтирди. Бу эса инвестицияларнинг ўсиши, корхоналарнинг айланма маблағини тўлдирishi ва меҳнатга ҳақ тўлаши ошириш учун қўшимча манба бўлиб хизмат қилди.

Иккинчидан, бозор иқтисодларини чуқурлаштириш, иқтисодий эркинлаштириш ва мулк ҳуқуқини ҳимоя қилишни мустақамлашга қаратилган чораларнинг амалга оширилиши мамлакатимизда инвестиция муҳитини яхшилаш ҳамда ҳажми тораб ортиб бораётган хорижий сармояларни жалб қилишда ижобий таъсир кўрсатди.

2006 йилда молиялашнинг барча манбалари ҳисобидан ўзлаштирилган капитал маблағлар ҳажми 3 миллиард 140 миллион АҚШ долларига тенг даражани ташкил этди.

Иқтисодиётга йўналтирилган сармояларнинг қарийб 50 фоизи технологияларни янгилаш ва замонавий ускуналар харид қилишга сарфланди.

Барча сармояларнинг 77,5 фоизини ташкил этадиган марказлашмаган сармояларнинг асосий ўсиши хорижий инвестицияларни тўғридан-тўғри жалб қилиш, корхоналарнинг ўз маблағи ва банк кредитлари ҳисобидан таъминланди.

Натижада йил давомида Кўнгирот сода заводи, Тўполанг ГЭСи ишга туширилди, «Ўзметкомбинат» акциядорлик ишлаб чиқариш биришмасида мис ва унинг қуйилмаларидан тасма ленталарини ишлаб чиқариш йўлга қўйилди, «Кўду-

малоқ» қўшма корхонасида газни қайта ишлаш қувватининг биринчи навбати фойдаланишга топширилди, Фарғона нефтни қайта ишлаш заводида газни қисмларга ажратадиган қурилма, Газли-Саримой газ қувири қурилиши, тўқимачилик саноатида эса 11 та инвестиция лойиҳаси якунига етказилди, саноатнинг қатор етакчи тармоқларида йирик инвестиция лойиҳаларини амалга оширишга киришилди.

Тошгузар-Бойсун-Кўмқўрғон темир йўли қурилиши, Тошкент иссиқлик электр станциясини модернизация этиш, Навоий шаҳри аэропортини реконструкция қилиш, Резаксой ва Хангаронсой сув омбори ҳамда бошқа объектлар барпо этиш билан боғлиқ йирик лойиҳаларни амалга ошириш давом этмоқда.

Арис-Ўзбекистон темир йўл тармоғи электрлаштирилди. Йўловчи ташвиш поездларининг янги тезораз йўналишлари ишга туширилди. Йўл қурилиши дастурининг амалга оширилиши туфайли 2006 йилда халқаро транспорт тармоғи таркибига кирадиган 130 километр автомобиль йўли реконструкция қилинди, умумий фойдаланишда бўлган 2400 километр йўл таъмирланди, 34 та кўприк қурилди.

Умумий қиймати 186 миллион доллар бўлган, тўғридан-тўғри жалб этилган хорижий сармоялар иштирокида 53 та лойиҳа бўйича маблағларни ўзлаштириш

натижасида маҳсулот ишлаб чиқариш бошланди. Жумладан, «Ўзбекнегилсаноат» давлат акциядорлик компаниясида — 11 та лойиҳа, Алоқа ва ахборотлаштириш агентлигида — 4 та, «Ўзбекчарм-пойабзали» акциядорлик компаниясида — 2 та ва республикамизнинг турли хуудларда 31 та лойиҳа амалга оширилди.

Учинчидан, одамларда мулкка бўлган муносабатни ўзгартариш, деҳқонларимизда ерга эгаллик ҳиссини шакллантиришга қаратилган иқтисодий ислохотларнинг изчил амалга оширилиши натижасида кишлоқ хўжалиги соҳасида чўқур ўзгаришлар рўй бермоқда. Кишлоқ меҳнатқашларининг дунёқараши ўзгармоқда, уларда ташаббускорлик, тадбиркорлик, ер ҳамда сув ресурсларига масъулият ва тежамкорлик билан муносабатда бўлиш каби фазилатлар янада аққол намойён бўлмоқда.

Хеч шубҳасиз, бугунги кунда кишлоқ хўжалиги самарадорлигини тубдан ошириш, сўнгги йилларда пахтачилик, галлалчилик ва мева-сабзавотчиликда мулк ҳосил етиштириш, ишлаб чиқариш ҳажмларининг ўсишида чўқур ўйланган ва изчиллик билан амалга оширилаётган ислохотлар асосий омил бўлаётганини барчамиз яхши англаймиз.

Шуни мамнуният билан қайд этиш жоизки, фермер хўжалиқлари амалда кишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришининг асосий шаклига, уни барқарор ривожлантиришни таъминлашда етакчи ҳаракатлантирувчи кучга айланди.

Хозирги пайтда республикамизда 190 мингга яқин фермер хўжалиги фаолият кўрсатмоқда ва уларда салкам 1,4 миллион киши меҳнат қилмоқда.

Агар 2000 йилда етиштирилган пахта ҳосилининг 21 фоизи фермер хўжалиқлари ҳиссасига тўғри келган бўлса, 2006 йилда бу кўрсаткич 86 фоиздан ошиб кетди, бошқоқ дон экинлар етиштириш бўйича эса 2000 йилда 15 фоизни ташкил этган бўлса, ўтган йили 75 фоиздан иборат бўлди.

Биргина 2006 йилнинг ўзида 666 та ширкат хўжалигини қайта ташкил этиш ҳисобидан 74 мингга фермер хўжалиги тузилди, уларнинг ярмидан кўпи мева-сабзавотчиликка иқтисодлашганини таъкидлаш лозим.

Кишлоқ жойларда бозор иқтисодиёти тамойилларига асосланган меҳнат кооперациясининг янги шакллари, янги хўжалик муносабатлари тизими қарор топмоқда.

Жумладан, фермер хўжалиқлари томонидан мева-сабзавот маҳсулотлари ва узум етиштиришга ҳамда уларни қайта ишлашга иқтисодлашган қарийб 200 та агрофирма ташкил этилди, кишлоқ хўжалиги соҳасида ишлаб чиқаришга хизмат кўрсатиш, транспорт хизмати, маҳсулотларни қадоқлаш, жойлаш ва экспорт қилиш ҳамда шу каби бошқа хизматлар кўрсатиш бўйича ишлаб чиқариш ва бозор инфратузилмаси шаклланимоқда.

Тўртинчидан, миллий иқтисодий тизимнинг экспорт салоҳияти жадал ривожланиб, тўбора

(Давоми 2-бетда).

Янгиликлар ва барқарор тараққиёт йўлидан янада изчил ҳаракат қилиш, халқимиз учун фаровон турмуш шароити яратиш — асосий вазифамиздир

(Давоми. Боши 1-бетда).

рақобатта бардошли бўлиб бораётгани 2006 йилда эришган асосий натижаларимиздан бири бўлди.

Экспорт қорхоналарининг фаолиятининг энг муҳим йўналишига, бутун иқтисодийнинг ривожланиш натижаларини баҳолаш мезонига айланди.

Бугунги кунда деярли қўлгина тармоқ ва қорхоналаримиз ташқи иқтисодий фаолиятга тўлиқ ҳалқ этилган бўлиб, ташқи бозорларни фаоллик билан ўзлаштирмоқда.

Биргина 2006 йилнинг ўзида товар маҳсулотларини экспорт қилиш ҳажми 31,5 фоизга ўсиб, 2000 йилга нисбатан 2 мартадан кўпроқ ортиди.

Ташқи савдо айланмасининг ижобий салдоси йил давомида қарий 2 миллиард АҚШ долларига эъди.

Шу борада эътиборингизни муҳим бир масалага қаратмоқчиман.

Экспорт ҳажмининг ана шундай ўсиши биз учун аънавий ресурслар бўлиши пахта толеси, қимматбаҳо металллар ва турли хомашё этиказиб бериш ҳисобига эмас, балки асосан автотранспорт, нефть-кимё ва металл маҳсулотлари, минерал ўғитлар, ип-калага ва газлама, трикотаж буюмлар, сим-кабель маҳсулотлари, қурилиш материаллари ва бошқа шу каби кўплаб экспорт товарлари ҳажми ва турларини кўпайтириш эвазига таъминланмоқда.

Буни экспорт ҳажмида тайёр маҳсулотлар ва хизматларнинг улуши 53 фоиздан ошгани, пахта толесининг улуши эса 17 фоизгача камайгани ҳам яққол тасдиқлайди.

Бешинчидан, 2006 йилда аҳоли бандлигини ошириш, халқимиз турмуш даражасини ошдириш бўлиб қўйилган йўлида сезиларли қадамлар қўйилди.

Барча тоифадаги ишчи-ҳодимларнинг реал иш ҳақи ўтган йилда 36 фоизга ўсди.

Ўтган йили иқтисодийнинг амалга оширилган таркибий ўзгариш ва ўсиш суратлари, кичик бизнес ва тadbиркорликни рағбатлантириш, хизмат кўрсатиш соҳасини жадал ривожлантириш, одамларимизга касаначиликнинг турли шакллари билан шуғулланиши учун шарт-шароит яратиб бериш, муҳтож оилаларни қорва моллари билан таъминлаш борасида қилинган қўлгина ишлар тўғрисида маълумотимизда қарийб 570 мингга иш ўрни яратилди.

Айниқса, 2006 йилда йиреклики қорхоналари билан кооперациялаштириш негизига касаначилик фаол ривожланди, бунинг натижасида 60 мингдан зиёд иш ўрни ташкил этилди.

Мана шу билдирилган фикрлар нуктаи назаридан ҳар қайси ҳоким ўз вилоятида қандай иш қилингани ҳақида ҳисоб берса, мақсадга мувофиқ бўлар эди.

Шуни таъкидлаш жоизки, биз катта сармога, маблағ талаб қилмайдиган касаначиликни йўлга қўйиш мақсадида жойлардаги ишлаб чиқариш қорхоналарида бекор ётган турли хил дасттоҳ ва ускуналарни қўлидан иш келадиган одамларга, оилаларга бердик. Натижада 60 минг одам, 60 минг оила қўшимча даромадга эга бўлди. Шу одамларнинг, айтиш мумкинки, дунёқараш ўзгарди. Улар энди ўз оиласи, болалари олдида бошини кўтариб яшайди, эл-юрт, Ватан раванқига ўз ҳиссасини қўлади.

Шу маънода, бу масала бўйича ибратли тажрибаларни ўрганиш, кенг тарғиб этиш албатта фойдадан холи бўлмади.

Иқтисодийнинг қўлга киритилган марралар ҳақида гапирганда, шуни айтиш керак, бугунги дунёда нуфузли ташкилот бўлиши Халқаро валюта жамғармасининг берган баҳоси кўп нарсани аниқлатади. Бундай ютуқлар замирида нима турибди? Албатта, пешона тери ва қаттиқ меҳнат.

Энг муҳими, инсон аниқ мақсад сари интилса, унга барча шарт-шароит яратиб берилса, моддий ва маънавий жиҳатдан рағбатлантирилса, у энг юксак марраларни эгаллашга қодир бўлади. Бизнинг мутахассислар, ёшларимиз қандай замонавий, юксак технологияларни ўзлаштириш олаётганини кўриб туришимиз. Бугун касб-хунари коллежаларини, олий ўқув юрталарини битираётган болаларимиз ҳеч қандай кам эмас.

Бу гаплардан мақсад шунки, биз ҳеч қачон Ўзбекистон эришган ютуқларини рўқча қилиб, қуруқ мактабни йўлга ўтганимиз йўқ ва ўтмаймиз ҳам.

Ақсинча, бу борада реал натижалар ҳақида гапириб ўринли бўлади, деб ўйлайман. Масалан, таълим-тарбия ва соғлиқни сақлаш соҳасидаги ютуқларимизни олайлик. Бугун ҳамон шиддат билан ўзгаришга — унга ҳамқадим бўлиб яшаш ва ишлаш керак. Бунинг учун эса аввало интеллект, ақл-заковат керак.

Йилнинг ҳар чорагида ўтказиладиган иқтисодий ҳисоботлар натижаларига кўра, ўтган йили аҳолининг бандлиги 2,7 фоиз, шу жумладан, сановатда 9 фоиз ўсган, қишлоқ ҳўжалигида банд бўлганларнинг сони эса 4 фоизгача камайган.

Аммо, бу йўналишда амалга оширилган ишларга қарамастан, бугунги кунда мамлакатимизда вақтинчалик ишларда банд бўлганлар сони салкам 300 минг нафарни ташкил этаётганга, 560 мингдан зиёд ишчи ёки меҳнатга лаёқатли фаол аҳолининг қарийб 5 фоизга янада қўшимча муҳтож эканига алоҳида эътибор қаратишимиз зарур.

Бундай ҳолат аҳоли бандлиги муаммолари ҳали-бери иқтисодий сиёсатимизнинг зудлик билан ҳал қилиш талаб этиладиган ўткир ва долзарб масаласи бўлиб қолаётганини кўрсатади ва бу соҳада давлат ва жамоат ташкилотлари, аввало, маҳаллий ҳокимиятлар томонидан амалга ошириладиган барча ҳаракатларимизни янада қўлайлаштириш талаб қилади.

2006 йилда аҳолининг кам таъминланган ва муҳтож қатламларини иқтисодий қўллаб-қувватлаш ва уларга моддий ёрдам кўрсатиш борасида аниқ йўналиштирилган самарали чора-тадбирларни амалга ошириш, таълим, кадрлар тайёрлаш, соғлиқни сақлаш ва аҳолини иқтисодий ҳимоя қилиш соҳаларида мақсадли умумий миллий дастурларни ҳаётга татбиқ этиш масалаларига катта эътибор қаратилади.

Фақатгина "Ҳомийлар ва шифокорлар йили" дастурида кўзда тутилган тадбирлар ижроси учун қарийб 284 миллиард сўм, жумладан, 133 миллиард сўм бюджет маблағи, 151 миллиард сўмдан зиёд идора ва ташкилотлар, ҳомийлар маблағи сарфлангани ҳам шундан далолат беради.

Кадрлар тайёрлаш миллий дастури амалга ошириш натижасида 1997 йилдан буён касб-хунари коллежалари ва академик лицейларда иқтисодий таълимнинг турли соҳа ва тармоқлари учун қарийб 600 минг нафар малакали ёш кадрлар тайёрланди.

Мана бу бизнинг катта ютуғимиз. Биз 600 минг ёш, келажакка интилган, кўзлари ёниб турган йигит-қизларимизни ҳаётга тайёрладик. Уч йиллик ўқиб давомида замонавий касб ва дунёқараш эгаси бўлган, хорижий тилларни пухта биладиган ёш авлодимиз ҳаётга кириб келмоқда.

Биргина 2006 йилнинг ўзида 8 минг ўқувчи ўрнига эга бўлган 6 та академик лицей ва 70 минг ўринли 124 та касб-хунари коллежи қуриб, фойдаланишга топширилди, 8,7 миллиард сўмлик ва 15 миллион АҚШ доллари миқдоридagi ўқув-лаборатория жиҳозлари харид қилинди.

Мақтаб таълимини ривожлантириш дастурига мувофиқ, 2006 йилда 61 та янги мақтаб қуриб, фойдаланишга топширилди, 385 та мақтаб капитал реконструкция қилинди, 530 та мақтаб эса таъмирланди.

Фурсатдан фойдаланиб, яна бир масалани ўртага қўйиш жоиз, деб биламан. Агар биз 1997 йили Кадрлар тайёрлаш миллий дастурини қабул қилмасак, лицей ва коллежаларни қуриш, нафақат қуриш, балки жиҳозлаш, уларда ишлайдиган малакали педагогларни, тегишли дастурларни тайёрлашни йўлга қўймасак, бу даргоҳларни битириб чиқадиган ёшларни ишга жойлаш масаласини ўйламасак, айтилган, нима бўлар эди?

Албатта, олдимизда турган вазифалар кўп, лекин ҳал қилувчи аҳамиятга эга бўлган ҳаётий масалаларнинг жиловини қўлда маҳкам ўшлаб турмасак, қўзлаган натижага эриша олмаيمиз.

Биринчи навбатдаги ҳал қилувчи асосий вазифа — бу иқтисодийнинг барқарор ва муносиб суръатларда ўсиши ҳамда таркибий ўзгаришлар ва модернизациялашни таъминлаш, унинг энг муҳим тармоқларини техник ва технологик жиҳатдан янгилаш, солиқ сиёсатини янада эркинлаштиришдан иборат.

Барчамизга маълумки, мамлакатимиз Олий Мажлиси томонидан 2007 йил учун мўлжалланган иқтисодий ва ижтимоий ривожланишнинг асосий кўрсаткичлари тасдиқланган. Жорий йилда янги ички маҳсулот ҳажми 7,7 фоиз, сановат ишлаб чиқариши 7,8 фоиз, қишлоқ ҳўжалиги маҳсулотларини ишлаб чиқариш ҳажми 5,5 фоиз ўсишини таъминлаш, иқтисодий тармоқларини ривожлантиришга жалб этилган инвестициялар ҳажмининг эса 25,5 фоизга кўпайтириш белгиланган.

Шу билан бирга, қатъий молия-кредит ва пул сиёсатини юритиш ва шу асосда йил давомида инфляция даражасини 5-7 фоизгача қисқартириш кўзда тутилган.

Солиқ сиёсатини янада эркинлаштириш ва солиқ органлари фаолиятини такомиллаштириш борасидаги ишлар давом эттирилади. Даромад солиғи ставкаларини 12 фоиздан 10 фоизга, кичик бизнес субъектлари учун ягона солиқ тўлови ставкасини 13 фоиздан 10 фоизга, шунингдек, ягона ижтимоий тўлов ставкасини 24 фоизгача камайитириш кўзда тутилмоқда.

Тиббиёт, таълим ва спорт объектиларини сақлаш харажатлари қорхоналарнинг солиққа тортилмаган базасидан чиқарилади, савдода илгартирилган қўшимча ўқувчи ўрнига эса ягона солиқ тўлови жорий этилади.

Шунингдек, жисмоний шахслар даромадларидан олинадиган солиқ ставкалари сезиларли даражада пайсантирилади, қатор бошқа солиқ тўловлари ва имтиёзлари унификация қилинади.

Айни пайтда сановатнинг ёқилғи-энергетика, нефть-газ-кимё мажмуалари, энергетика, олтин қазиб олиш ва рангли металлургия, кимё ва қурилиш материаллари санвати каби тармоқларни, ахборот ва коммуникация технологиялари соҳалари доимий диққат марказимизда бўлади.

Енгил сановат тармоқлари, шу жумладан, тўқимачилик санвати, хомашёни қайта ишлаш тармоқлари мамлакатимизда қандай бўли маъналарга ва аҳолини иш билан таъминлаш бўйича қандай салоҳиятга эга эканини яқини билан аниқлаш.

Шунинг учун ҳам бу соҳаларнинг ўсиши ва самарасини оширишга жиддий аҳамият берилади.

Олдимизда турган, алоҳида эътиборни талаб қиладиган яна бир муҳим масала — бу қишлоқ ҳўжалигида таркибий ўзгаришларни амалга оширишнинг изчиллик билан давом эттиришдан иборат. Биз истиқлол йилларида том маънода галла мустақиллигига эришдик, бугунги кунда фақат ўзимизни галла билан таъминлаб қолмасдан, аниқ вақтда галла ва ун маҳсулотларини экспорт қилишга эътибор қилишимиз зарур.

Ўтган йили бу соҳада муваиян ишлар амалга оширилганини қайд этиш жоиз. Жумладан, машиш хизматлари 15 фоизга, таълим хизматлари, болалар ва ногиронларга ижтимоий хизмат кўрсатиш 30 фоизга кўпайди, молиявий хизматлар эса 2,5 марта ортиди. Телекоммуникация хизматлари, уямо телефон алоқаси, Интернетдан жамоа бўлиб фойдаланиш шохобчалари ва бошқа соҳалар ҳам жадал суръатда ривожланишмоқда. Телекоммуникация технологияларини такомиллаштириш бўйича қўрилган чора-тадбирлар 2006 йилда мамлакатимизнинг 220 та чекка ва олис аҳоли пунктларини телерадио тўлқинлари билан қамраб олиш имконини берди.

Универсал илмий қутубхоналар негизига ахборот-қутубхона марказлари ва ахборот-ресурс марказларининг ташкил этилиши аҳолига ахборот хизмати кўрсатишда унги имкониятлар очиб берди, улар ўқувчиларнинг бизнес даражаси ва мустақил таълим олиш имкониятини оширишга эътибор қилимоқда.

Шу билан бирга, республикамизда хизмат кўрсатиш соҳасининг сифати ва савияси бугунги кун талабларига жавоб берадими, десак, аниқ ҳақиқатни айтган бўламиз.

Ўз-ўзидан равшанки, хизмат кўрсатиш ва сервисга бўлган талабнинг изчилик ўсиб бориши билан бу соҳа нафақат аҳолининг турмуш даражасини яхшилаш, энг зарур замонавий хизматлар кўрсатиш, балки одамларнинг, биринчи навбатда, қишлоқ аҳолисининг бандлик муаммоларини ҳал қилишда муҳим роль ўйнаши керак. Шундан келиб чиққан ҳолда, биз хизмат кўрсатиш соҳасининг мамлакат янги ички маҳсулотларидаги улушини 2007 йилда 42-43 фоизга етказишимиз зарур.

Иқтисодий таркибий ўзгаришларда коммуникация тизимлари — темир йўл ва автотранспорт инфратузилмаси, электр, газ ва сув тармоқларини ривожлантириш катта ўрин тутди. 2007 йилда жанубий йўналишда — янги Тўшғузлар-Бойсун-Қумқўрган темир йўли бўлиб псевдлар қатновини йўлга қўйиш кўзда тутилмоқда. Бу йирек лойиҳага 450 миллион АҚШ доллари ва янги йўналишдаги маҳаллий инвестиция йўналтирилганини алоҳида таъкидлаш жоиз.

Биз учун шундай муҳим йўли нафақат муҳим стратегик аҳамиятга эга бўлган транспорт ўзаги, балки мамлакатимизнинг жанубий ҳудудлари — Қашқадар

соҳада ҳам турли камчиликлар, салбий ҳолатлар учраётганидан қўз юмиб бўлмайди. Фермерларга кенг йўл очиб бериш керак, аниқ вақтда уларга нисбатан талабни ҳам сўйсатириш керак.

Агар биз бу борадаги шартнома мажбуриятларига қатъий амал қилмасак, табиийки, давлатимизга, халқимизга катта зиён етди.

Шу сабабли бу дастурни ишлаб чиқишда қишлоқ жойларда кичик қорхоналар ташкил этишда давлат томонидан тегишли имтиёзлар берилиши керак. Шу билан бирга, қишлоқда зарур инфратузилма — газ, сув, электр, коммуникация тармоқларини яратиб бериш ҳўкумат ўз зиммасига олиши зарур. Шундангина бу жойларга чет эл инвестицияси келади, шундангина қишлоқда ривожланиш бўлади.

Мазкур дастурда қишлоқ ҳўжалигида етиштириладиган хомашёни, биринчи навбатда, мева-сабзавот ва чорвачилик маҳсулотларини тўбдан қайта ишлаш масаласи муҳим ўрин эгаллаш зарур.

Чорвачилик соҳасида фермер ҳўжаликларини ташкил этиш, шунингдек, қишлоқдаги муҳтож оилаларни қорва билан бепул таъминлаш ҳисобига чорва сони бугунги кунда 2000 йилга нисбатан учдан бир қисмага кўпайди.

Аҳолини ижтимоий ҳимоя қилиш миллий дастурига мувофиқ бу йил ҳам қишлоқ жойларда 60 мингга яқин кам таъминланган оилаларга чорва моллари, биринчи галда соғин сиғирлар бепул берилиши кўзда тутилмоқда.

Лекин шулар қаторида таъкидлаш керакки, бугунги кунда чорвачиликнинг ривожлантиришнинг моддий-техник базасини муостақамлаш, наслиқликни тўбдан яхшилаш, ветеринария ва зоотехника хизматининг замонавий тармоғини ташкил этиш, ем-хашак, аввало, омухта озۇқа билан таъминлаш каби муаммолар ҳамон долзарблигича қолмоқда.

Тўшт-сут ишлаб чиқариш тармоғини ривожлантириш, замонавий технология билан жиҳозланган илҳам хусусий қорхоналарни ташкил этиш, шу асосда харидоригр маҳсулотлар сифати ва турларини оширишга алоҳида эътибор бериш зарур.

Мамлакатимизда сифатли хомашёнинг бўли ресурслари мавжудлигига қарамастан, мева-сабзавот маҳсулотлари ва узумни комплекс қайта ишлаш соҳасида ҳам қалашиб турган, ўз ечимини қўтаётган муаммолар ҳали кўп.

Биз иқтисодий таркибиди хизмат кўрсатиш соҳасини жадал ривожлантиришга алоҳида эътибор қаратишимиз зарур.

Бугунги кунда мазкур соҳада янги ички маҳсулотнинг 39,5 фоизи яратилмоқда, унда иқтисодийда банд бўлган меҳнатга лаёқатли аҳолининг қарийб 58 фоизи фаолият қўришмоқда.

Ўтган йили бу соҳада муваиян ишлар амалга оширилганини қайд этиш жоиз. Жумладан, машиш хизматлари 15 фоизга, таълим хизматлари, болалар ва ногиронларга ижтимоий хизмат кўрсатиш 30 фоизга кўпайди, молиявий хизматлар эса 2,5 марта ортиди. Телекоммуникация хизматлари, уямо телефон алоқаси, Интернетдан жамоа бўлиб фойдаланиш шохобчалари ва бошқа соҳалар ҳам жадал суръатда ривожланишмоқда. Телекоммуникация технологияларини такомиллаштириш бўйича қўрилган чора-тадбирлар 2006 йилда мамлакатимизнинг 220 та чекка ва олис аҳоли пунктларини телерадио тўлқинлари билан қамраб олиш имконини берди.

Универсал илмий қутубхоналар негизига ахборот-қутубхона марказлари ва ахборот-ресурс марказларининг ташкил этилиши аҳолига ахборот хизмати кўрсатишда унги имкониятлар очиб берди, улар ўқувчиларнинг бизнес даражаси ва мустақил таълим олиш имкониятини оширишга эътибор қилимоқда.

Шу билан бирга, республикамизда хизмат кўрсатиш соҳасининг сифати ва савияси бугунги кун талабларига жавоб берадими, десак, аниқ ҳақиқатни айтган бўламиз.

Ўз-ўзидан равшанки, хизмат кўрсатиш ва сервисга бўлган талабнинг изчилик ўсиб бориши билан бу соҳа нафақат аҳолининг турмуш даражасини яхшилаш, энг зарур замонавий хизматлар кўрсатиш, балки одамларнинг, биринчи навбатда, қишлоқ аҳолисининг бандлик муаммоларини ҳал қилишда муҳим роль ўйнаши керак. Шундан келиб чиққан ҳолда, биз хизмат кўрсатиш соҳасининг мамлакат янги ички маҳсулотларидаги улушини 2007 йилда 42-43 фоизга етказишимиз зарур.

Иқтисодий таркибий ўзгаришларда коммуникация тизимлари — темир йўл ва автотранспорт инфратузилмаси, электр, газ ва сув тармоқларини ривожлантириш катта ўрин тутди. 2007 йилда жанубий йўналишда — янги Тўшғузлар-Бойсун-Қумқўрган темир йўли бўлиб псевдлар қатновини йўлга қўйиш кўзда тутилмоқда. Бу йирек лойиҳага 450 миллион АҚШ доллари ва янги йўналишдаги маҳаллий инвестиция йўналтирилганини алоҳида таъкидлаш жоиз.

Биз учун шундай муҳим йўли нафақат муҳим стратегик аҳамиятга эга бўлган транспорт ўзаги, балки мамлакатимизнинг жанубий ҳудудлари — Қашқадар

соҳада ҳам турли камчиликлар, салбий ҳолатлар учраётганидан қўз юмиб бўлмайди. Фермерларга кенг йўл очиб бериш керак, аниқ вақтда уларга нисбатан талабни ҳам сўйсатириш керак.

Агар биз бу борадаги шартнома мажбуриятларига қатъий амал қилмасак, табиийки, давлатимизга, халқимизга катта зиён етди.

Шу сабабли бу дастурни ишлаб чиқишда қишлоқ жойларда кичик қорхоналар ташкил этишда давлат томонидан тегишли имтиёзлар берилиши керак. Шу билан бирга, қишлоқда зарур инфратузилма — газ, сув, электр, коммуникация тармоқларини яратиб бериш ҳўкумат ўз зиммасига олиши зарур. Шундангина бу жойларга чет эл инвестицияси келади, шундангина қишлоқда ривожланиш бўлади.

Мазкур дастурда қишлоқ ҳўжалигида етиштириладиган хомашёни, биринчи навбатда, мева-сабзавот ва чорвачилик маҳсулотларини тўбдан қайта ишлаш масаласи муҳим ўрин эгаллаш зарур.

Чорвачилик соҳасида фермер ҳўжаликларини ташкил этиш, шунингдек, қишлоқдаги муҳтож оилаларни қорва билан бепул таъминлаш ҳисобига чорва сони бугунги кунда 2000 йилга нисбатан учдан бир қисмага кўпайди.

Аҳолини ижтимоий ҳимоя қилиш миллий дастурига мувофиқ бу йил ҳам қишлоқ жойларда 60 мингга яқин кам таъминланган оилаларга чорва моллари, биринчи галда соғин сиғирлар бепул берилиши кўзда тутилмоқда.

Лекин шулар қаторида таъкидлаш керакки, бугунги кунда чорвачиликнинг ривожлантиришнинг моддий-техник базасини муостақамлаш, наслиқликни тўбдан яхшилаш, ветеринария ва зоотехника хизматининг замонавий тармоғини ташкил этиш, ем-хашак, аввало, омухта озۇқа билан таъминлаш каби муаммолар ҳамон долзарблигича қолмоқда.

Тўшт-сут ишлаб чиқариш тармоғини ривожлантириш, замонавий технология билан жиҳозланган илҳам хусусий қорхоналарни ташкил этиш, шу асосда харидоригр маҳсулотлар сифати ва турларини оширишга алоҳида эътибор бериш зарур.

Мамлакатимизда сифатли хомашёнинг бўли ресурслари мавжудлигига қарамастан, мева-сабзавот маҳсулотлари ва узумни комплекс қайта ишлаш соҳасида ҳам қалашиб турган, ўз ечимини қўтаётган муаммолар ҳали кўп.

Биз иқтисодий таркибиди хизмат кўрсатиш соҳасини жадал ривожлантиришга алоҳида эътибор қаратишимиз зарур.

Бугунги кунда мазкур соҳада янги ички маҳсулотнинг 39,5 фоизи яратилмоқда, унда иқтисодийда банд бўлган меҳнатга лаёқатли аҳолининг қарийб 58 фоизи фаолият қўришмоқда.

Ўтган йили бу соҳада муваиян ишлар амалга оширилганини қайд этиш жоиз. Жумладан, машиш хизматлари 15 фоизга, таълим хизматлари, болалар ва ногиронларга ижтимоий хизмат кўрсатиш 30 фоизга кўпайди, молиявий хизматлар эса 2,5 марта ортиди. Телекоммуникация хизматлари, уямо телефон алоқаси, Интернетдан жамоа бўлиб фойдаланиш шохобчалари ва бошқа соҳалар ҳам жадал суръатда ривожланишмоқда. Телекоммуникация технологияларини такомиллаштириш бўйича қўрилган чора-тадбирлар 2006 йилда мамлакатимизнинг 220 та чекка ва олис аҳоли пунктларини телерадио тўлқинлари билан қамраб олиш имконини берди.

Универсал илмий қутубхоналар негизига ахборот-қутубхона марказлари ва ахборот-ресурс марказларининг ташкил этилиши аҳолига ахборот хизмати кўрсатишда унги имкониятлар очиб берди, улар ўқувчиларнинг бизнес даражаси ва мустақил таълим олиш имкониятини оширишга эътибор қилимоқда.

Шу билан бирга, республикамизда хизмат кўрсатиш соҳасининг сифати ва савияси бугунги кун талабларига жавоб берадими, десак, аниқ ҳақиқатни айтган бўламиз.

Ўз-ўзидан равшанки, хизмат кўрсатиш ва сервисга бўлган талабнинг изчилик ўсиб бориши билан бу соҳа нафақат аҳолининг турмуш даражасини яхшилаш, энг зарур замонавий хизматлар кўрсатиш, балки одамларнинг, биринчи навбатда, қишлоқ аҳолисининг бандлик муаммоларини ҳал қилишда муҳим роль ўйнаши керак. Шундан келиб чиққан ҳолда, биз хизмат кўрсатиш соҳасининг мамлакат янги ички маҳсулотларидаги улушини 2007 йилда 42-43 фоизга етказишимиз зарур.

Иқтисодий таркибий ўзгаришларда коммуникация тизимлари — темир йўл ва автотранспорт инфратузилмаси, электр, газ ва сув тармоқларини ривожлантириш катта ўрин тутди. 2007 йилда жанубий йўналишда — янги Тўшғузлар-Бойсун-Қумқўрган темир йўли бўлиб псевдлар қатновини йўлга қўйиш кўзда тутилмоқда. Бу йирек лойиҳага 450 миллион АҚШ доллари ва янги йўналишдаги маҳаллий инвестиция йўналтирилганини алоҳида таъкидлаш жоиз.

Биз учун шундай муҳим йўли нафақат муҳим стратегик аҳамиятга эга бўлган транспорт ўзаги, балки мамлакатимизнинг жанубий ҳудудлари — Қашқадар

соҳада ҳам турли камчиликлар, салбий ҳолатлар учраётганидан қўз юмиб бўлмайди. Фермерларга кенг йўл очиб бериш керак, аниқ вақтда уларга нисбатан талабни ҳам сўйсатириш керак.

Агар биз бу борадаги шартнома мажбуриятларига қатъий амал қилмасак, табиийки, давлатимизга, халқимизга катта зиён етди.

Шу сабабли бу дастурни ишлаб чиқишда қишлоқ жойларда кичик қорхоналар ташкил этишда давлат томонидан тегишли имтиёзлар берилиши керак. Шу билан бирга, қишлоқда зарур инфратузилма — газ, сув, электр, коммуникация тармоқларини яратиб бериш ҳўкумат ўз зиммасига олиши зарур. Шундангина бу жойларга чет эл инвестицияси келади, шундангина қишлоқда ривожланиш бўлади.

Мазкур дастурда қишлоқ ҳўжалигида етиштирилад

ЯНГИЛАНИШ ВА БАРҚАРОР ТАРАҚҚИЁТ ЙЎЛИДАН ЯНАДА ИЗЧИЛ ҲАРАКАТ ҚИЛИШ, ХАЛҚИМИЗ УЧУН ФАРОВОН ТУРМУШ ШАРОИТИ ЯРАТИШ — АСОСИЙ ВАЗИФАМИЗДИР

(Давоми. Боши 1-, 2-бетларда).

хусусийлаштириш тўғрисида бандлар парвоз баёнот ва гаплар айтилгани билан амалда аксарият ҳолларда улар акциядорлик жамиятлари раҳбарларининг эшиқларидаги лавҳаларнинг ўзгаришига, яъни директор ўрнига бошқарув раиси деган ёзув пайдо бўлишига, лекин ишнинг моҳияти ва усули эскича қолишига олиб келмоқда, холос.

Минг афсуски, мазкур акциядорлик компанияларининг Кузатув кенгашлари, тафтиш комиссиялари деярли ишламайди, улар номигагина, қорғозда қолиб кетмоқда.

Ушбу муаммони бундай қорхоналар негизда хусусий қорхона ва компаниялар ташкил этиш орқали ҳал қилиш мумкин, деб ўйлайман.

Ташкил этиладиган мазкур қорхона ва компанияларга ишлаб чиқариш самарадорлигини ўзгариштириш ва рақобатга бардошли маҳсулот ишлаб чиқаришга қаратилган ўрта ва узоқ муддатли сармоя киритиш мажбуриятларини ўз зиммасига оладиган хусусий шахс ёки шунинг чекланган мулкдорлар эгаллик қилиши лозим.

Бу вазифаларни биринчи галда иқтисодий ноқор акциядорлик жамиятларига нисбатан уларни кейинчалик хусусий сармодорларга сотиш шарти билан банкротлик механизмининг қўллаш орқали ҳал этиш зарур.

Учинчидан, давлатнинг иқтисодиётидаги иштирокини кескин камайтириш бўйича юқорида қўйилган мақсадларга эришишда давлат назорат органларининг қорхоналар ҳўжалик фаолиятига ҳар қандай ноқонуний аралашуви тўла барҳам бериш мўҳим аҳамиятга эга молик масала бўлиб қолмоқда.

Албатта, кейинги уч йилда бу борада қўлгана ишлар амалга оширилди. Бугунги кунда республикамизда молия-ҳўжалик фаолиятини фақат солиқ органлари текшириши мумкин, тадбиркорларга нисбатан ҳар қандай санкциялар фақат суд қарорига биноан қўлланади. Қонунчиликдаги баҳсли масалалар тадбиркорлар фойдасига ҳал этилмоқда. Ҳисобот тақдим этишнинг барча шакллари ва турлари кескин қисқартирилди.

Бироқ, бу соҳада ҳали кўп иш қилиш керак. Гап бу ўринда қорхоналар фаолиятига аралашуш учун маъмурий имкониятлардан, уларнинг молиявий ва бошқа ресурсларидан ҳар қандай шаклда ноқонуний фойдаланишга қаратилган урунлиқларнинг қатъий бартараф этилиши ва бундай хатти-ҳаракатларга йўл қўйилган маъмурий тартибда ҳамда суд орқали жаъуланиши зарурлиги ҳақида бормоқда.

Бизнинг асосий мақсадиимиз шундан иборатки, ўз сармоясини аниқ бир ишга йўналтириб, ўзининг мулки ва маблағини ўртага қўётган тадбиркор ҳар қандай даражадаги давлат амалдори, ҳеч қандай текширувчи унинг мулки ва бизнесига дахл қилишга ҳаққи йўқлиги ишонч ҳосил қилиши керак.

Ўйлайманки, Олий Мажлисимиз, Бош прокуратура ва суд органлари ушбу вазифани амалга ошириш бўйича қўшимча қатъий чоралар куради.

Тадбиркорликка нотўғри муносабат, бу соҳа вақилларига қўрсатилаётган зўравонлик қўринишларини бозорлаштиришда кўп учратиш мумкин. Шу ўринда яқинда телевидениеда намойиш этилган бир ҳолатни мисол келтириш мумкин.

Бир хонадонда эр-хотин, биз ҳам тадбиркорлик орқасидан бой-бадавлат бўламиз, деб ўз ишини, ўз бизнесини очмоқчи бўлади. Яъни, улар уйда халқимизнинг машҳур таомларидан бўлиши норин тайёрлашга ва уни бозорга чиқариб сотишга қарор қилади.

Ўзингиз яхши биласиз, норин тайёрлаш кўп меҳнат ва маҳоратни талаб қилади. Эр-хотин норин тайёрлаб, уни бозорга олиб чиқмоқчи бўлади. Лекин, шунга эътибор берайлик — бу ишни амалга оширишда улар қандай қўлтирилган азоб-уқубат ва тамагирикларга дучор бўлади:

— бозорга чиққидан олдин яқин қўшниларини норин билан зиёфат қилиш керак;

— бозор дарвозасида ўз ҳаққини талаб қилганидан кейин қўлга нимадир қистириш зарур;

— бир амаллаб бозорга кириб олган, ҳой олиш учун паттачиларни, таомнинг сифатини текширадиган ва бошқа турли назоратчиларни рози қилиш керак;

— охирида бозорнинг энг каттаси бўлиши бозорқўмининг навбатдаги ўтиришига устига қазни тўғралган бир ланг ёгли норинни совға-салом тариқасида узатиш лозим.

Ўзингиз ўйланг, бу аҳволда бечора тадбиркорнинг ўзига нима қолди, шунча азобдан сўнг у қандай эркин нафас олиши, қандай тадбиркорлик қилиши мумкин?

Оқир-оқбатда нима бўлади — хотиннинг "йиғиштиринг бу ишингизни", тадбиркор бўлмасдан кетинг", деб эрига қуйиниб гапирганини кураимиз.

Бундай ҳолатни қўрган ҳар қандай одам фақат ёқасини ушлаб, таъба дейишга мажбур бўлади. Афсуски, қанчалик аччиқ бўлмасин, бу бор ҳақиқат.

Бундан келиб чиқадиган ҳулоса шунки, тадбиркорларнинг қонуний шўқи, тадбиркорларнинг ҳимоя қилиш бўйича ҳали кўп иш қилишиимиз кераклигини ҳаётнинг ўзи тақозо этмоқда.

Тўртинчидан, кооперация алоқаларини қўлайтириш ва ҳамкорликни мустаҳкамлаш, мақсадга мувофиқ ҳолатларда, трансмишллий корпорациялар таркибига кириш очик иқтисодий

йўлида изчил ривожланишимизнинг мўҳим омилли ҳисобланади.

Масаланинг бу тарзда қўйилиши, аввало, хомашёни комплекс равишда ва чуқур қайта ишлаш негизда қўшимча қиймат даражаси юқори, замонавий юксак технологияларга эга бўлган санатор тармоқларини ривожлантиришга қаратилган таркибий ишловларимизнинг моҳиятидан келиб чиқди.

Бизнинг ўзига хос шароитимизни ҳисобга олган ҳолда, йирик трансмишллий компаниялар билан кооперация алоқалари ва ҳамкорликни кенгайтириш ҳамда мустаҳкамлаш — бу, авваломбор, замонавий менежмент, ишлаб чиқаришни бошқариш ва меҳнатни ташкил этишнинг замонавий шакллари жорий қилиш, энг илгор технологиялардан фойдаланиш ва, энг мўҳими, махсулотларимизни сотиш учун жаҳон бозорларига чиқиш имконини яратди.

Кооперация ва ҳамкорлик ҳақида гапирганда, биз нафақат ноёб минерал хомашё бойлиқларини, нафақат қорхоналарнинг ишлаб чиқариш қуввати ва салоҳиятини, балки мамлакатимиздаги мавжуд интеллектуал ресурсларни, юқори малакали ишчи кўчларини тақлиф этишни ҳам назарда тутамиз.

Бу вазифани амалга ошириш учун, биринчи навбатда, автомобилсозлик, самолётсозлик, қишлоқ ҳўжалик машинасозлиги, электротехника, энгил санаят, тўқимачилик, озиқ-овқат, фармацевтика, қурилиш материаллари санаяти ва бошқа юқори технологияли тармоқларда катта имкониятлар мавжуд.

Бешинчидан, барчамизга яхши аёнлик, бизнеснинг муваффақияти бозор иқтисодиёти институтлари, хусусан, юксак профессионал даражадаги мустақил аудитни, суғуртанинг замонавий шакллари ва молиявий хизматларнинг бошқа турларини кенг ривожлантиришга бевосита боғлиқ.

Ана шу институтларни ривожлантириш учун юртимизда тегишли ҳўқуқий асос яратилган, аммо бу борадаги чора-тадбирларни амалга оширишда суъташлик ва юзакни қарашларга йўл қўйилмоқда.

Шуни қайд этиш лозимки, бизни аудит тизимининг ҳозирги аҳоли қўнқитиримайди, чунки у хали-бери бизнес самарадорлигини реал баҳолашнинг зарур воситасига айлангани йўқ. Бу сектор шунчаки расмиятчилик учун ишламоқда ва ҳозирги кунга қадар молия бозорига етарли ишонч қозона олмаётти.

Бизнесни суғурталаш соҳасидаги ишлар ҳам мутлақо қонқирасиз аҳволда. Мамлакатимиз суғурта компаниялари, маблағи ва тажрибаси етишмаслиги тўғрисида, ҳозирги вақтда тижорат шартномаларининг аксарият турларини суғуртавий таъминлаш, жумладан, экспорт кредитларини кафолатлаш имконига эга эмас. Бундай ҳолат экспорт ҳажми ва қўлтиришга ўзининг салбий таъсирини қўсатмоқда.

Шу муносабат билан Молия вазирлиги нафақат ушбу секторлардаги аҳолини танқидий баҳолаши, балки бутун молиявий инфратузилмалар фаолияти самарадорлигини чуқур ўрганиб чиқиши ва бир ой мўддатда Вазирлар Маҳкамасига ўз тақлифларини кириштириш зарур.

Учинчи энг мўҳим устувор йўналиш — бу, хорижий инвестицияларни, биринчи галда, тўғридан-тўғри инвестицияларни жалб этиш борасидаги ишларимизни ҳар томонлама қўлайтиришдан иборат.

Юртимизда яратилган қўлай имтиёз ва преференциялар тизими тўғрисида 2006 йил ҳолатига иқтисодиётимизга ҳажми 20 миллиард АҚШ долларидан зиёд миқдордаги хорижий инвестиция жалб этилди. Тўғридан-тўғри жалб қилинган хорижий инвестициялар ҳажми эса фақатгина 2000-2006 йиллар мобайлида 9,3 марта ошди ва 2,5 миллиард АҚШ долларини ташкил этди.

Мамлакатимиз иқтисодиётига чет эл инвестицияларини жалб этиш — бу нафақат хорижий шериклар билан ҳамкорликда энгил, истиқболли лойиҳаларни амалга ошириш, айна пайтда — бу аввало энгил замонавий техника, дастгоҳ ва уқуналар, технология ва ноу-хауларни жорий этиш, шу асосда ишлаб чиқарилган махсулотларимизнинг юксак сифатини таъминлашга қаратилган.

Энг мўҳими, четдан имтиёзли сармояларни олиб келиш — бу пировард натижада мамлакатимизда рақобатга бардошли, кучли иқтисодиётни барпо этиш ва жаҳон бозорига ўз мўносиб ўрнини эгаллашга қодир бўлиш демакдир. Ўйлайманки, бугунги кунда бу ҳақиқатни ҳеч кимга ибоботлаб ўтиришнинг ҳожаги йўқдир.

Шуни алоҳида таъкидламоқчиманки, инвестициялар, биринчи навбатда, тўғридан-тўғри хорижий инвестициялар оқими — бу, чет эллик шерикларимиз республикамизда амалга оширилаётган кенг қўламадаги демократик ва бозор ишловларининг тўғрлиги ҳамда самарадорлигини тан олгани, уларнинг биз билан ҳамкорлик қилишга тайёр эканининг яна бир тасдиғидир.

Ўз-ўзиндан аёнки, ҳеч қайси ўзига ишонган хорижий компания, айнақса хусусий компания чуқур ишловлар амалга оширилмаётган, сармоя кириштириш зарур кафолат ва истиқболлари мавжуд бўлмаган бозорга қадам босмайди.

Бу эса бизнинг зиммамизга хорижий инвестициялар учун имкон қадар кўп қўлайлик яратилган мўҳитни шакллантириш масалалари билан мунтазам ва атрофлиқа шуғулланиш вазифасини юқлайди.

Барчамизга маълумки, 2007 йил учун Инвестиция дастури тасдиқланди. Бу дастурда реал иқтисодиётнинг энг мўҳим тармоқлари ва ижтимоий соҳада йирик инвестиция лойиҳаларини амалга ошириш, қиймати 3 миллиард 950 миллион АҚШ долларига тенг бўлган инвестиция маблағларини ўзлаштириш кўзда тутилган.

Ушбу дастур доирасида 1 миллиард АҚШ долларидан кўпроқ миқдорда хорижий инвестициялар жалб этилиши мўлжалланмоқда.

Бу маблағнинг салкам 700 миллион доллари ёки қарийб 68 фоизини тўғридан-тўғри хорижий инвестициялар ташкил этади. Хорижий инвесторлар билан ҳамкорликда жорий йилда 80 га яқин инвестиция лойиҳаси амалга оширилади, улар бугунги кунда зарур шартномалар ва молиявий манбалар билан таъминланган.

Бу лойиҳаларнинг барчасини санаб ўтирмасдан, фақат энг йирикларини айтай ўтмоқчиман.

Булар — Хонхиза ва Учқўлоқ қўнқарида ҳамкорликда полиметалл рудалар қазиб олиш, Устюрт минтақаси ва Орол денгизига ҳамда бошқа инвестиция киритилаётган ҳудудларда нефть ва газ бўйича геология-қидирув ишларини амалга ошириш, углеводород хомашёсининг истиқболли қўнқарини ўзлаштириш давом эттириш, "Ташкент-Ангрэн" темир йўли линиясини электрлаштириш, 16 та энгил санаят қорхонасини техник қайта жиҳозлаш, Сурғил қонидан олинган хомашё негизда полиэтилен ва полипропилен ишлаб чиқариш бўйича қўшма қорхона ташкил этиш, угли алоқа тармоғини кенгайтиришга қаратилган лойиҳаларни рўёбга чиқариш, Қорақалпоғiston Республикаси, Хоразм вилояти, Бухоро, Самарқанд, Гулистон, Жиззах ва Қарши шаҳарларидаги ичимлик суви билан таъминлаш тизимларини тақомиллаштириш, шунингдек, бошқа бир қатор лойиҳалардан иборат.

Иқтисодиётимизнинг энг мўҳим, аввало, етакчи тармоқларини модернизация қилиш ва техник жиҳатдан қайта жиҳозлаш бўйича лойиҳаларни амалга ошириш мақсадида ўтган йили Ўзбекистон Тикланиш ва тараққиёт жағмараси тизимидан барчангиз яхши хабардорсан.

Мазкур жағмаранинг устас капиталлини 1 миллиард АҚШ доллари миқдорига шакллантириш белгиланган эди.

2007 йилнинг 1 январига ҳамжағмарнинг устас капиталига 500 миллиард доллар маблағ жалб этилди.

Жағмарнинг асосий вазифаси фақат маблағларни жамлаш ҳамда таркибий ўзгаришларни амалга ошириш ва ишлаб чиқаришни модернизация қилиш учун ҳал қилувчи аҳамиятга молик мўҳим лойиҳаларни молиялаштириш билан чекланмайди, балки хорижий инвесторлар — чет эл компаниялари, банкирлар, халқаро молия институтлари билан ҳамкорликда ўзаро тенг шартларда инвестиция лойиҳаларини молиялаштириши ҳам ўз ичига олади.

Ишончим комилки, Тикланиш ва тараққиёт жағмараси ривожлангани сари унинг истиқболли кенгайиб боради, иқтисодиётимизни модернизация қилишдаги ўрни ва аҳамияти эса ҳар томонлама ошади.

Айни вақтда шуни тан олиш керакки, республикамизда иқтисодиётимизга инвестиция киритиш салоҳиятига эга бўлган чет эллик инвесторлар билан талаб даражасида иш олиб борилмаётти.

Аваломбор, улар Ўзбекистондаги сармоя ётқишиш учун мавжуд бўлган катта имкониятлар, шунингдек, инвесторлар учун яратилган ҳар томонлама қўлай, кулай шарт-шароит ва кафолатлар бўйича зарур, керакли информация ва маълумотга эга бўла олмаётти.

Шу маънода, Ташқи иқтисодий алоқалар, инвестициялар ва савдо вазирлиги ҳузурида янги ташкил этилган Хорижий инвестицияларни ахборот билан таъминлаш ва қўлайлаштириш агентлиги — "Узинфинвест"дан умидимиз катта. Мазкур агентлик хорижий ишбилармон доиралар республикамиздаги мавжуд инвестиция мўҳити ҳақида атрофлиқа ахборот билан таъминлаб қолмасдан, уларга лойиҳаларни амалга ошириш борасида ҳам ҳар томонлама қўлақлашади.

2007 йилда алоҳида эътибор талаб қиладиган яна бир устувор вазифа — бу иш ҳақи миқдорини ва аҳоли турмуш даражасини изчил ошириб боришни таъминлашдан иборат.

Бу вазифанинг ечимни мамлакатимиз тараққиётининг ҳозирги босқичида наинки улкан ижтимоий аҳамиятга эга, айни пайтда юртимизда ижтимоий-сиёсий барқарорликни мустаҳкамлашнинг ҳал қилувчи омилли, десак, ҳақиқатини айтган бўламиз.

Ўз-ўзиндан равшанки, иш ҳақининг ҳар қандай оширилиши қўлаб омиш ва сабабларга, биринчи навбатда, иқтисодий тараққиёт самарадорлигига, қорхоналар, бутун мамлакат молиявий барқарорлигининг ўсишига, пул муомаласининг мўнаосиблиги ва миллий валютанинг мўнаосиблигига боғлиқ.

Реал иш ҳақининг ошиши истемол товарлари, ички бозоримизнинг харидорлиги, сифатли махсулотларга тўлирилиши ва энг мўҳими, инфляция даражаси билан узвий боғлиқ. Акс ҳолда, нарх-навоининг кўтариллиши иш ҳақининг ҳар қандай оширилишини йўққа чиқариши мумкин.

Лунда қилиб айтганда, реал иш ҳақининг ошиши — бу иқтисодиётнинг қандай суратларда ривожланаётганини, мамлакатнинг молиявий аҳолини

мустаҳкамлаётганини, мўнаосиб монетар сиёсат қандай таъминланаётганини яққол акс эттирадиган ўзига хос кўзгу ва кўрсаткичдир.

Статистик маълумотлар ва социологик тадқиқотлар натижаларига қўра, мамлакатимизда 2006 йилнинг охирида ўртача реал омиш иш ҳақи 185 миң сўмни ёки салкам 150 АҚШ долларини ташкил этган.

Мамлакатимиз иқтисодиёти ривожини учун мустаҳкам ва барқарор пойдевор яратилганини ҳамда шаклланиб бораётган тенденцияларни инобатга олган ҳолда, биз ўз олдимизга 2007 йилда ўртача иш ҳақини камида учдан бир миқдорда, 2010 йилга бориб эса, яъни яқин уч йил давомида уни 2,5 баробар ошириш вазифасини қўймоқдамиз.

Табииийки, шунга мос равишда пенсиялар, нафақалар, стипендиялар ва аҳолига тўланадиган бошқа хил тўловлар миқдори ҳам ўсиб боради.

Албатта, бу вазифа, бу марра нечоғлик мураккаб эканини биз яхши англаймиз. Айни пайтда бу ҳар томонлама асосланган ва ҳал этиладиган вазифа эканини таъкидламоқчиман.

Ўз навбатида иш ҳақининг мўтасил ошириб бориши аҳоли истеъмол талабининг ўсишида кучли омил бўлишини, бу эса иқтисодиётимизда ишлаб чиқариш ҳажмларининг келажакда янада ортишини рағбатлантиришга хизмат қилишини назарда тутмоғимиз керак.

Бешинчи энг мўҳим устувор масала — бу кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликнинг жадал ривожланишини ҳар томонлама қўлаб-қувватлаш, шу асосда аҳолининг бандлиги ва фаровонлигини ошириш муаммоларини ҳал этишдан иборат.

Биз кичик бизнесни ривожлантириш асосида бир-бири билан ўзаро ҳамбарчас боғлиқ бўлган учта вазифани олдимизга қўямиз.

Биринчидан, жаҳон тажрибаси шуни қўрсатадики, кичик бизнес ички бозорини зарур товар ва хизматлар билан тўлдирадиган, иқтисодиётнинг таркибий негизини белгилаб берадиган энг мўҳим сектор ҳисобланади, шунингдек, аҳолини иш билан таъминлашда, унинг даромадларини оширишда энг асосий омил ва манба бўлиб хизмат қилади.

Иккинчидан, ҳозирги шароитда жаҳон ва минтақавий бозорларда рақобат кескинлашиб бораётгани ҳамма-мизга аён. Айнан кичик бизнес ўзининг ҳаракатчанлиги, кам сармоя талаб қилиши ҳисобидан ишлаб чиқариши энгилроқ ва тез модернизация қилиш, ишлаб чиқарилаётган махсулот турларини янгилаш имкониятига эга экани ва шу тариқа бозор конъюнктурасининг ўзгаришларига талабларига яхши мослаша олиши билан эътиборлидир.

Учинчидан, кичик бизнес ва тадбиркорликни ривожлантиришнинг моҳияти ҳақида гапирар эканмиз, бу борада ўта мўҳим бир масалани эътиборимиздан четда қолдирмаслик керак. Кичик бизнес ва тадбиркорлик ўсиши билан биз мамлакатимизда таъинчиимиз ва сўнчиимиз бўлиши мўлқдорлар ўрта синфини шакллантириш вазифасини бевосита ҳал қилишга эришамиз. Буни ҳеч қачон унутмаслигимиз ва ўзини ҳақиқия тасаввур этишимиз лозим.

Бир сўз билан айтганда — кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик бугунги кунда аҳоли бандлигини таъминлаётган ва унинг асосий даромад манбаи бўлган мўҳим бўлишига айланмоқда.

Айни пайтда у иқтисодиётини изчил ривожлантиришнинг энг мўҳим омилли, жамиятимиз ижтимоий ва сиёсий барқарорлигининг кафолати, мамлакатимизни тараққиёт йўлидан олға етаклайдиган фаол ҳаракатлантирувчи куч сифатида намоён бўлмоқда.

Сўнги йилларда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ривожлантириш учун қўлай шарт-шароит яратиш йўлида кўп иш қилинди.

Юқорида айтилганидек, давлатнинг бизнес фаолиятига аралашуви кескин чекланди, кичик бизнес субъектларини рўйхатга олиш жараёни сезиларли даражада соддалаштирилди ва уларнинг ошқоралиги таъминланди, солиқ ставкалари унификация қилинди ва камайтирилди, махсулотларни стандартлаш ва сертифицициялаш тизими тақомиллаштирилди, биржа савдоларини ривожлантириш орқали тадбиркорларнинг моддий-техник ресурслардан эркин фойдаланиши билан боғлиқ кўп масалалар ҳал қилинди, микрокредитлаш ва микролизинг йўли билан тадбиркорларга кредит беришнинг янги шакллари жорий этилди.

Шуни таъкидлаш лозимки, буларнинг барчаси ўзининг ижобий натижасини берди. Фақат 2006 йилнинг ўзида кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик соҳасида қўшимча равишда 290 миң янги иш ўрни яратилди, бу эса мамлакатимизда очилган янги иш жойларининг 50 фоиздан ортигини ташкил этади.

2007 йилнинг бошида фаолият қўрсатаётган кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик қорхоналарининг сони қарийб 350 миңга етди ёки 2000 йилдагига нисбатан 2,3 марта кўпайди. Бугунги кунда кичик бизнеснинг янги ички махсулотдаги улуши 42,1 фоизни ташкил этмоқда.

Шулар билан бирга, биз бугунги кунда кичик бизнеснинг мавжуд салоҳиятини тўла намоён қила олмаётганимиз, уни етарлиқа ишга солламоётганимизни қайд этишга мажбуримиз. Бугун кичик бизнеснинг техник жиҳозланиш даражаси, унинг таркибий ту-

зилмаси, хусусий тадбиркорликнинг ривожланган санаят соҳасидаги ўрни бизни қонқитиримайди.

Ҳозирги кунда машинасозлик ва металл ишлов бериш, энгил санаят, айнақса, трикотаж, тикувчилик буюмлари, пойабзал каби тайёр махсулотлар ишлаб чиқаришга иختисослашган соҳалар, шунингдек, қурилиш материаллари санаятида кичик бизнеснинг ўрни ва улуши мутлақо етарли даражада эмас.

Бунинг учун, биринчи галда, маҳаллий ҳўқимият органлари — туман, шаҳар ва вилоятлар ҳўқимлари масъул бўлиши керак. Айни вақтда, ҳўжалик бирлашмалари ва қорхоналар раҳбарларидан ҳам кичик бизнесни ривожлантириш учун нималар қилаётганини қатъий сўраш вақти келди, деб ўйлайман.

Бу борадаги бизнинг доимий вазифамиз — мамлакатимизда кичик бизнес ва тадбиркорликнинг ўрни ва роли изчил ўсишини таъминлаш, 2007 йилда унинг янги ички махсулотдаги улушини 45 фоизга, 2010 йилда эса 50-52 фоизга етказишдан иборат.

Биз кичик бизнес таркибини, авваломбор, унинг техник ва технологик тузилмасини яхшилаш масаласини кун тартибига кескин қилиб қўйишимиз даркор.

Бу ўринда гап хомашёни бирламчи қайта ишлайдиган оддий ишлаб чиқаришдан юксак технологик ишлаб чиқаришга ўтиш зарурати ҳақида бормоқда. Бу жараён ички бозордаги талаб ва махсулот экспортини кенгайтиришга йўналтирилиши лозим.

Бугунги кунда кичик бизнес ва тадбиркорлик махсулотлари мамлакатимиздаги умумий экспорт ҳажмининг атиги 11 фоизини ташкил этиши мутлақо номақбул ҳолат, деб ҳисоблайман.

Ўзининг кичик қорхонасини очётган тадбиркорлар биринчи галда қорхонани замонавий усқуналар, бозор талабига қараб тез ўзгариши мумкин бўлган илҳам технологиялар билан жиҳозлашга эътибор қаратиши, рақобатга бардошли махсулот ишлаб чиқаришини ўзлаштириши керак.

Бугун кичик бизнес соҳасида юксак профессионализм ва интеллектуал салоҳиятга асосланган меҳнатни тобора кенг қўлаш, фан ва техниканинг илгор ютуқларини фаол жорий этиш энг зарур ва долзарб масала бўлиб турибди.

Вазирлар Маҳкамасига бир ой мўддатда бу масалалар юзасидан ҳукумат қарорини тайёрлаш ва қабул қилиш вазифаси топширилади.

Хўрматли махлис иштирокчилари! **Банк-молия тизимида олиб борилаётган ишловларни янада қўлаштириш ва қўламини кенгайтириш бўйича қўлайлиқ устувор вазифаларга эътиборингизни қаратмоқчиман.**

Сўнги йилларда банк тизимида мўайян ижобий ўзгаришлар рўй берди — бугун жами банк капитали 1 триллион сўмдан ошди ва у 2000 йилга нисбатан 7,4 марта ўсди, банк муассасалари тармоғи икки баробардан зиёд қўлайди.

Микрокредитбанк ташкил этилди ва у ўтган қисқа давр ичида кичик бизнес субъектларига 25 миллиард сўмдан ортиқ микрокредитлар ажратди. Минибанклар тармоғи жадал ривожланмоқда, уларнинг сони бугунги кунда 1800

Юртбошимиз мустақиллигимизнинг дастлабки кунлариданоқ халқнинг ижтимоий ҳимоясини давлатимизнинг устувор йўналишларидан бири, деб эълон қиларкан, яна бу вазифани кенг маънода тушуниш зарурлигини тақрор ва тақрор таъкидлаб келмоқдалар. Зеро, оналар, болалар, кексалар, яъни ҳам жисмоний, ҳам моддий, ҳам маънавий ҳимояга муҳтож тоифага-гиларга бағишланган кўпгина ва баракали йилларимиз, таълим тизимидаги олам ҳавас қилса арзийдиган буюк, ибратли ўзгаришлар, бу ўзгариш ва чексиз юксалишларга сарфланган миллиард-миллиард сўм маблағлар, фермерлик ва тадбиркорлик ҳаракатлари-ни ҳам моддий, ҳам маънавий томондан қўллаб-қувватлаш учун ҳукумат томонидан белгиланган изчил тадбирлар — шуларнинг ҳаммаси ижтимоий ҳимоя миқёсининг ранг-баранг кўринишларидир.

Худойберди ТЎХТАБОВЕВ,
Ўзбекистон халқ ёзувчиси

ҲИМОЯНИНГ МАЪНАВИЙ ТЎЛҚИНЛАРИ

Давлат миқёсида олиб борилаётган ижтимоий ҳимоянинг нафақат иқтисодий ёки маданиятга, балки маънавий, имон-этиқодга ҳам таъсири кучли бўлиши донишмандлар таъкидлаб келганлар. Ҳар қандай ҳимоя яхшиликдир, ҳар қандай яхшилик ҳимоядир. Бирова қилган яхшиликнинг, яъни ёрдамнинг ўзинга қилган яхшиликнингдир. Чунки яхшилик қилаётганимизда, ёрдам бераётганимизда руҳан бойийсан, қалбимизда гўзал ҳислар мавжланаётганини ҳис қилиб турасан, дейдилар — яна донишмандлар. Бу — шахснинг шахсга қилган яхшилиги таърифида айрилган сўз. Жамият жамиятга яхшилик қилганда эса, донишмандларнинг яна таъкидлашча, улувдорлик, олижаноблик, раҳм-шафқат, фидойилик, ҳамжihatлик ўз тасдиғини кенг миқёсда топгандек бўларкан. Инсоний фазилатлар, жамиятнинг хулқ-ахлоқи, имон-этиқоди яна ҳам юксакка кўтариларкан.

Кимдандир ўзиб кетишга, изланиш, изланиш ва яна изланиш ҳолатида бўлганларини биламан. Талашувлар бўлади, тортишувлар бўлади, муваффақият кетидан муваффақият келса, бир-бирларининг бағрига отилиб кутлаган кунлар ҳам бўлади. Хайрия ишлари авж оларкан. Аммо ана шундай руҳий ҳолат, юқори кайфият баъзан тўхтаб ҳам қоларкан. Та-

Янги қарор ана шу овозгарчиликнинг ҳаммасига нукта қўйди. Энди тадбиркор тадбиркорлик гувоҳномасини икки кунда олади, бугун эрталаб ариза берса, илдинга эрталаб гувоҳномани олиб кетаверади. Зарур ҳужжатлар ҳам кўп эмас, борларини ҳам энди инспекция ходимларининг ўзлари тайёрлаб беради.

Биркорларнинг нигоҳи кўпинча мана шу йигитга қадаларди. Мирқарим кўп ҳолатда ўзи ҳам пешонасини тириштириб ўтирарди. Аммо қай ҳолатда бўлса ҳам, хонасида иш билан кирган кишининг ишини битирмасдан чикармасди. Ушбу ишининг битиши, ҳукумат номидан, ҳокимият номидан эканлигини таъкидлаб турарди. Хонасига қачон кирсам, одамлар билан ана шу мазмундор, самимий муомаласини кўриб, қани энди ҳар бир ташкилотда, ҳар бир идорада халқ билан давлат муомаласини ана шундай адолатли қилиб қўя оладиган кишилар кўп бўлса эди, деб ўйлардим.

«Инсон — ҳаёт гултоғи» танловига

рақийёт бир жойда тўхтаб қолмаганидек, кайфият ҳам бир жойда тўхтаб қолмас экан. Кечаги шиддатли тўқин бугун сусайиброқ қолгандек бўларкан. Мақсад яхши, интилиш буюк, аммо натижа пасайиб бораркан.

Учтепа тумани ҳокимлигининг қарор тафсилотларини тушунтиришга бағишланган кенгашига мен ҳам борган эдим. Кенгаши инспекция уюштирган эди. Йигилганлар орасида гоҳо ойлаб ҳужжат ололмай юрганлар, гоҳо «Бирга борсам, ўлимнинг иши ўнгинда келармикан» деб келган отахонлар, қизини етаклаб борган онахонлар ҳам кўп эди. Айниқса, «Будо ҳўлқас, патентни олсам, ҳужжатни иш бошлаб юбораман» деб келган йигитлар, шиддаткор қизлар ҳам кўп эди.

Бошқа туманларда қандай бўлганини билмаман-у, ушбу қарордан 150 га яқин тадбиркор тезлик билан ишга тушиб кетди, юзлаб йигит-қизларни ишга тортиди. Тадбиркорларнинг бу ҳимояси эса бошқа маънода яна ўнлаб кишиларнинг бир-бирларини ҳимоя қилишига катта йўл очгандай бўлди. «Юртбошимиз тавсия қилган «Ижтимоий ҳимоя йилини, мана, биз энг мазмунли, кенг миқёсда ўтказамиз. Кимларга қандай ёрдам берайлик, тезроқ рўйхатини беришлар» дея Ёқутхон Фулмова, Авазбек Йўлдошев, Нодир Мусаев, Гулнора Пулатова, Суннатилла Мирзаев сингари тадбиркорлар ёзган хатлар билан Мирқаримнинг папкаси тўлиб кетибди.

Бу юқори кайфиятни кўп кузатганман. Ҳимоя кетидан ҳимоя, яхшилик кетидан яхшилик келишини кўрганман. Фармонлару қарорлар ижтимоий ҳимоянинг энг юксак, энг гўзал кўринишлари эканлигини кузатганман.

Ҳамма қарордаги янгиликни эшитиб, бирдан ҳаяжонга тушганини, кўзлари қувончдан ёнганлигини, бир-бирларини кутлаётганини кўрдим. Ота-хонлар кўларини дуога очиб, тадбиркорликни ана шундай ўз ҳимоясига олган, Юртбошимизга Оллоҳдан узок умр, сихат-саломатлик тилаётганларига гувоҳ бўлиб турдим. Ҳимоя, айниқса, ижтимо-

Демак, донишмандлар: — Ҳимоя ҳимояга, — Хайрия хайрияга, — Яхшилик яхшиликка йўл очади, бу уч ҳолат бирлашиб жамиятда олий кайфият яратади, деб бежиз айтмаганлар экан-да.

«Тадбиркорлик субъектларини рўйхатдан ўтказиш ва ҳисобга қўйишни хабардор қилиш тартиби тўғрисида»ги ушбу қарор содда, қисқа ва аниқ эди. Унинг таъсири ҳам, буюк ҳимояси ҳам мана шу соддаликда эди. Илгарилари бюрократлар яйраб юришарди. 8 ҳужжатни жамлагучи 8 ой ўтиб кетган кунлари ҳам кўп бўлар эди. Кафолатнома олиш учун маҳалла оқсоқолининг елкасини тез-тез силаб туришга тўғри келарди, ўт ўчирувчилар идораси «Уйингнинг мўриси кингир экан», деб мўри баҳонасида уйнинг бир бурчагини бузишга мажбур қиларди.

Панжадаги хатлар ана шу фикрларни тасдиқлаб тургандек эди.

Демак, донишмандлар: — Ҳимоя ҳимояга, — Хайрия хайрияга, — Яхшилик яхшиликка йўл очади, бу уч ҳолат бирлашиб жамиятда олий кайфият яратади, деб бежиз айтмаганлар экан-да.

Яширмай қўя қолай, уд-дабурон фермерлару тинмай изланадиган тадбиркорлар маҳалласида ашайман. Ўғиллару қувларим ҳам бу ҳаракатдан четда эмас. Кимдандир орда қолмаслиқка,

«Тадбиркорлик субъектларини рўйхатдан ўтказиш ва ҳисобга қўйишни хабардор қилиш тартиби тўғрисида»ги ушбу қарор содда, қисқа ва аниқ эди. Унинг таъсири ҳам, буюк ҳимояси ҳам мана шу соддаликда эди. Илгарилари бюрократлар яйраб юришарди. 8 ҳужжатни жамлагучи 8 ой ўтиб кетган кунлари ҳам кўп бўлар эди. Кафолатнома олиш учун маҳалла оқсоқолининг елкасини тез-тез силаб туришга тўғри келарди, ўт ўчирувчилар идораси «Уйингнинг мўриси кингир экан», деб мўри баҳонасида уйнинг бир бурчагини бузишга мажбур қиларди.

Демак, донишмандлар: — Ҳимоя ҳимояга, — Хайрия хайрияга, — Яхшилик яхшиликка йўл очади, бу уч ҳолат бирлашиб жамиятда олий кайфият яратади, деб бежиз айтмаганлар экан-да.

ТАШКИЛОТ

ҚУРИЛИШ ВА ЕР ҚАЗИШ УЧУН ЗАРУР БЎЛГАН ТЕХНИКА ВОСИТАЛАРИНИ, ЖУМЛАДАН,

САМОСВАЛ, ЮКЛАГИЧ (ПОГРУЗЧИК) КРАН ВА ЭКСКАВАТОРЛАРНИ СОТИБ ОЛАДИ.

Таклифлар учун телефон: (371) 120-66-20. Факс: (371) 120-66-30.

ЖУРНАЛНИНГ ЯНГИ СОНИ

- «Саодат манзиллари» ДАК ва «Ўзбекнефтегаз» ДАК маблағлари ҳисобидан молиялаштирилди.
- Эркин Воҳидовни шеър бериб етаклаган ким?
- Бургутни «Лағзига» яннатган йигитлар Наврўз байрамида Тошкентга келармиш.
- Ҳарбийдан келган хат мактабда ўқиб эшиттирилди. Асқар устози ҳақидаги мақола билан танишинг.
- 13 ёшида Раж Капурнинг «Овора бўлдим»ни айтган йигит — таҳририят меҳмони.
- Севги ҳақида уч қизнинг мактуби.
- «Гап» керакми?
- Мунаввар лаҳзалар: ҳа, бу ўша — ўзимизнинг сеvimли Галина Мельникова!

Дэвис кубоги: Ўзбекистонлик теннисчилар муваффақияти

«Дэвис кубоги — 2007» мусобақаларининг биринчи босқичи ўзбекистонлик теннисчилар учун муваффақиятли якунланди.

Намангандаги «Пахлавон» спорт мажмуаси кортида ўтган ҳиндистон теннисчилари рақиб бўлди. Эсингизда бўлса, 2005 йилда ташкил-лаштирилган Дэвис кубоги бахсларида ҳамюртларимиз ҳиндистонлик ракетка устасларидан (0:5) ҳисобида мағлубиятга учрашганди.

Шунинг учун мазкур учрашув қайсидир маънода реванш-матч вазифасини ўтади. Мусобақа спортчиларимиз катта тайёргарлик кўришди.

Турнирнинг биринчи кунини Денис Истомин — Вивек Шокинлар корта чикдилар. Унда вақилимиз 6:1,6:3,6:3 ҳисобида зафар қучди. Иккинчи бўлиб беллашувга чиққан Фаррух Дўстов ҳам Каран Рас-тогини катта устунлик билан (6:3, 6:3,6:4) енгди.

Жуфтлик бахслари жуда муросасиз кечди. Истомин — Дўстов ва Паас — Кумар ўртасидаги беллашув беш сет давом этди ва унда омад ҳиндистонлик теннисчиларга (4:6,4:6,6:3,6:4,3:6)

Навбатдаги босқичда Жанубий Корея мамлақати теннисчилари билан учраш-миз, — дейди терма жамоа-миз аъзоси Мурод Иноят. — Мазкур ўйин апрель ойи-да ўтиши режалаштирилган. Ҳозир терма жамоаимиз аъзо-ларининг барчаси яқин спорт формасида. Яқин кунларда Франция ва Италияда ўтади-ган халқаро турнирларда қат-нашиб тажриба ошироқчи-миз.

З. ЖОНИБЕКОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Мулкчилик шаклидан қатъи назар, барча қурилиш ташкилотлари ва корхоналари диққатига!

САМАРҚАНД ВИЛОЯТИ ҲОКИМЛИГИ ИНЖИНИРИНГ КОМПАНИЯСИ

қуйидаги иншоотни тўлалтиришга қуриб фойдаланишга топшириш шарти билан пудратчи ташкилотни танлаш бўйича танлов савдоси эълон қилади

«Самарқанд шаҳри, Жомий кўчасидаги болалар маслаҳат-ташхис қўйиш стоматологик поликлиникаси (қурилиши тугалланмаган)».

Қурилиш ишларини бажариш муддати — 8 ой.
Қурилиш ишлари «Ўзбекнефтегаз» ДАК ва «Ўзбекэнерго» ДАК маблағлари ҳисобидан молиялаштирилди.
Савдо ташкилотчиси — Давлат архитектура ва қурилиш қўмитаси Самарқанд вилоятининг қурилишда танлов савдолари ва нархларни шакллантириш худудий консалтинг маркази.
Буюртмачи манзили: Самарқанд шаҳри, Кўксарой майдони, 1-уй.
Телефон: (8-3662) 35-82-86.

Талабгор сифатида иштирок этаётган корхона ва ташкилотлар қуйидаги талабларга мос келишлари керак: танлов савдолари предмети қийматининг камида 20 фоизи миқдоридидаги айланма маблағларнинг ёки курсатиб ўтилган маблағларни беришга банк кафолатномаси, ишлаб чиқариш базалари, ишлар (хизматлар)ни бажариш учун зарур бўлган меҳнат ресурслари ва мутахассислар мавжудлиги, танловга қўйилган объектга ўхшаш иншоотларда ишланган тажриба ва кўникмаларга, шартномалар тузиши юзасидан фуқаролик-муомала ҳуқуқий лаёқатга эга бўлишлари лозим.

Савдода қатнашиш ва танлов савдоси ҳужжатларига эга бўлиш учун сўровнома билан савдо ташкилотчиси — Самарқанд вилоятининг қурилишда танлов савдолари ва нархларни шакллантириш худудий консалтинг марказига қуйидаги манзилга мурожаат қилиш мумкин:
Самарқанд шаҳри, Кўксарой майдони, 2-1 корпус, 208-хона.
Телефон: 33-32-00. Факс: 31-13-51.

Танлов ҳужжатлари бир тўпلامининг қиймати — 60 000 (олти миң) сўм.

Таклифлар (оферталар)ни савдо ташкилотчисига тақдим этишнинг охириги муддати — оферталар очилиш кунини ва соатига.
Таклифлар (оферталар) очилиши эълон матбуотда чоп этилгандан бошлаб камида 30 кундан кейин қуйидаги манзилда: Самарқанд шаҳри, Кўксарой майдони, соат 18.00 да, Самарқанд вилояти ҳокимлиги биносининг кичик мажлислар залида ўтказилади.

ГАЗ РУСУМЛИ РОССИЯ АВТОМОБИЛЛАРИ

Ўзбекистондаги расмий эксклюзив дистрибьютор AVTODOM PLUS

ГАЗ-31105, «ВОЛГА»
ГАЗ-3221, Микроавтобус, 15 ўриндиқли
ГАЗ-33023 «Фермер», юк кўтариши — 1,5 тн., 6 ўриндиқли
ГАЗ-3309 Турбодизель юк кўтариши — 4,5 тн., 2 ўриндиқли

700015, Ўзбекистон Республикаси, Тошкент ш., «Шахрисабз» к., 16-«А» уй.
Тел./факс: (998-71) 132-12-01, 132-10-35, 132-03-62.
Тезкор мулоқот линияси телефонлари: 126-12-94, 126-25-42.
E-mail: info@auto.uz
web-site: www.auto.uz

ТАШКИЛОТ КЕНГ ТУРАДИ «ГАЗ-РУСУМЛИ АВТОМОБИЛЛАРИ ТАКЛИФ ЭТАДИ»

- «Волга» автомобиллари;
- 6-15 ўриндиқли микроавтобуслар;
- 3-7 ўриндиқли металл билан қопланган (цельнометаллические) фургонлар, юк кўтариши — 0,8 тн., 1,5-4,5 тн. юк кўтарадиган юк машиналари;

ШУНИНГДЕК, МАХСУС ТЕХНИКАЛАРНИ ЕТКАЗИБ БЕРИШ УЧУН БУОРТМАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ:

ТЕЗ ЁРДАМ МАШИНАЛАРИ: «Волга», «Газель», «Соболь», ЮК МАШИНАЛАРИ: озиқ-овқат, санаят моллари ва нон ташийдиган, изотермик, вакуумли ассенизаторлар, автогидрокуватчилар, автоустахонлар, бургулаш (бурувые), чикинда ташийдиган, мобил билбордлар, автоэвакуаторлар. АВТОЦИСТЕРНАЛАР: сут ташийдиган, ёнилги ташийдиган, самосваллар.

Фирма қурилиш ва таъмирлаш ишларини бажаради. Тўлов шакли — нақд ва пул ўтказиш йўли билан. Телефон: 340-99-37.

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги жамоаси Тошкент Давлат авиация институтини ректори Мурат Икромовга онаси ТЎХТАХОН аянинг вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Тошкент Кимё-технология институтини жамоаси патентшунох Абдуқаҳҳор Шокомоловга акаси ОРИФЖОН отанинг вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкент Давлат авиация институтини меҳнат жамоаси ректор Мурат Икромовга онаси ТЎХТАХОН аянинг вафот этганлиги туфайли ҳамдардлик билдиради ва чуқур таъзия изҳор этади.

Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университети жамоаси Девонхонанинг архив мудираси Людмила Мусаева ва унинг ақинларига онаси Валентина АРМИЗОНОВАнинг вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Халқ сўзи
Народное слово

Бош муҳаррир вазифасини бажарувчи Ш. ЖАББОРОВ

Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 001-рақам билан рўйхатга олинган.
Нашр индекси — 229. Буюртма Г — 153. 40638 нусхадда босилди,
ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

ТЕЛЕФОНЛАР:
Газетхонлар билан алоқа ва мизақалар бўлими 133-52-55;
Котибият 133-10-28; Эълонлар 136-09-25.

Газета таҳририят компьютер марказида терилди ва операторлар Жамшед Тогаев ва Муҳаммаддин Бегмуратов томонидан саҳифаланди.

ТАҶИРОТ МАТЕРИАЛИ

«Шарқ» наشريёт-матбаа акциядорлик компанияси босмаҳонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41. ЎзА якуни — 23.55 Тоширилди — 1.45 1 2 3 4 5

МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП,
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.
Навбатчи котиб — А. Орпшов,
Навбатчи муҳаррир — А. Хайдаров,
Навбатчи — О. Файзиёв,
Мусаввир — Ш. Машраббоев.